Raadsvoorstel

Jaarrekening VAB 2023
1e begrotingswijziging 2024.01
Conceptbegroting 2025

Aan	: de gemeenteraad
Van	: [College van B&W / burgemeester / gemeenteraad
Datum	:
Portefeuillehouder:	:
Programma	: [Hoofdstuk in begroting waar het onder valt]
Zaaknummer	:

Voorgesteld besluit

I) **Kennis te nemen van de jaarrekening Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB) 2023**

II) **Een positieve zienswijze af te geven op de 1e begrotingswijziging 2024.01**

III) **Een positieve zienswijze af te geven op de conceptbegroting 2025, waarbij we het VAB en haar dochter de MEERVAB dringend verzoeken om eventuele gunstige aanpassingen op de investering in het licht van de komende bezuinigingen voor de gemeente zo tijdig mogelijk aan ons kenbaar te maken**

IV) **Het VAB verder in kennis te stellen van het volgende** *"Inmiddels zal het u niet onbekend zijn, dat de gemeentelijke financiën vanaf 2026 onder druk staat en er een bezuiniging van ruim 2 miljard euro dreigt voor gemeenten. Dit kan niet zonder consequenties blijven voor de gemeentelijke uitgaven. In dat kader kijken wij kritisch naar al onze uitgaven, waaronder ook de uitvoering die belegd is bij onze Gemeenschappelijke regelingen. Houdt u er rekening mee dat wij hier op een nog nader te bepalen moment bij u op terug kunnen komen."*

Kern van het voorstel

Het VAB Duin- en Bollenstreek (verder te noemen: VAB) is een samenwerkingsverband van de Duin- en Bollenstreekgemeenten (Noordwijk, Katwijk Hillegom, Lisse en Teylingen). Het VAB verzorgt de op- en overslag en de afzet voor verwerking van huishoudelijk restafval en gft.

De jaarrekening en concept begroting worden jaarlijks aangeboden. In artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen staat dat de raden van de deelnemende gemeenten bij het dagelijks bestuur van het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren kunnen brengen.

Aanleiding

Het VAB terrein in Voorhout is verouderd en moet worden aangepast om een duurzame invulling van de op- en overslag voor de toekomst te kunnen garanderen. De raden hebben na een verkennend onderzoek ingestemd met de optie om de nieuwe op- en overslag vorm te geven binnen MEERVAB, een samenwerkingsverband tussen het VAB en Meerlanden NV. De gemeente Noordwijk is mede-eigenaar van beide organisaties. Door de oprichting van MEERVAB is er een aanpassing nodig van de begroting. Verder is de conceptbegroting aangeleverd voor 2025 voor een zienswijze.

Door instemming te verlenen met de begroting 2025 geven de gemeenten invulling aan hun wettelijke plicht inzake het inzamelen en afvoeren van huishoudelijk afval, en wordt er financiële ruimte gereserveerd voor de optimalisatie van het terrein.

Wat willen we bereiken?

Het gemeenschappelijk overslag station voor de op en overslag van de huishoudelijke afvalstromen (grof) restafval en gft borgt de continuïteit van de dienstverlening aan de inwoners tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten. De optimalisatie ziet toe op een veilige werkomgeving voor mens en milieu.

Wat gaan we daarvoor doen?

I) Kennis te nemen van de jaarrekening Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB) 2023

De jaarrekening (bijlage 1) 2023 sluit met een voordelig resultaat van **€ 98.887**. Het grootste voordeel is ontstaan op de post verzekeringen. Het afgelopen jaar is dit ondergebracht bij Hübener in Hamburg. Tevens was begroot dat een lening zou worden aangetrokken voor de nieuwbouw, op 27 december is een lening aangetrokken voor de afkoop erfpacht.

Aan onderhoud opstallen is **€ 8.668** meer uitgegeven dan begroot. Dit bedrag wordt voorgesteld om te onttrekken uit de reserve onderhoud opstallen.

Het VAB is voornemens het voordelig resultaat dat ontstaat in de jaarrekening 2023 te storten in de Algemene reserve.

II) Een positieve zienswijze af te geven op de 1e begrotingswijziging 2024.01

1e herziening begroting 2024. Concept 2024.01 (bijlage 2)

Door de oprichting van MEERVAB is het noodzakelijk om de hieruit ontstane financieel administratieve wijzigingen te verwerken in de begroting van 2024. In het kort komen de wijzigingen die zijn doorgevoerd neer op het volgende

1. De kosten van de verzekering, het beheer en de bijdrage voor de afkoop van de erfpacht worden structureel opgenomen in de begroting van MEERVAB, en zullen vanuit MEERVAB worden doorbelast aan de gemeenten
2. Het bestaande contract van VAB met Meerlanden is afgelopen, en de nieuwe samenwerking op basis van de afspraken MEERVAB Samen uit, Samen thuis is gestart. Deze samenwerking is financieel gunstiger dan het oude contract.
3. De oprichting van MEERVAB leidt tot eenmalige juridische extra kosten
4. De kosten van secretariaat en administratie nemen structureel toe door de hogere arbeidskosten
5. Doordat de sloop en nieuwbouw pas later dan gepland starten kunnen een aantal hiermee samenhangende kosten (lening, verzekering) incidenteel worden verlaagd
6. Er is een voorziening opgenomen voor de huur van het tijdelijke terrein naast het VAB terrein om de periode gedurende de sloop en nieuwbouw de doorgang van de dienstverlening te kunnen garanderen. Deze wordt voor de helft verrekend via het VAB, en voor de helft via MEERVAB

In totaal leidt de begrotingswijziging tot de volgende wijziging:

	Begroting VAB	Begroting MEERVAB	totaal
Totale kosten VAB en MeerVab			
Begroting 2024	€ 1.742.400	€ -	€ 1.742.400
Begroting 2024.01 na wijz.	€ 756.300	€ 820.000	€ 1.576.300
Wijziging	€ -986.100	€ 820.000	€ -166.100
Bijdrage Noordwijk			
Bijdrage was	€ 400.449		€ 400.449
Bijdrage wordt	€ 173.949	€ 188.600	€ 362.549
Wijziging	€ -226.500	€ 188.600	€ -37.900

In totaal wordt er door deze stappen in begroting 2024.01 per saldo een bedrag van € 166.100 minder geraamd. Dit zal naar rato van inwoners verdeeld worden over de deelnemende gemeenten. Voor de gemeente Noordwijk betekent dit een lagere bijdrage in 2024 van €37.900 (23%), wat zal worden meegenomen in de Voorjaarsnota 2024 van Noordwijk.

III) Een positieve zienswijze af te geven op de conceptbegroting 2025, waarbij we het VAB en haar dochter de MEERVAB dringend verzoeken om eventuele gunstige aanpassingen op de investering in het licht van de komende bezuinigingen voor de gemeente zo tijdig mogelijk aan ons kenbaar te maken

Conceptbegroting 2025 (bijlage 3)

De opsplitsing van het VAB en het MEERVAB is ook meerjarig doorgewerkt in de nieuwe begroting van het VAB. Beide begrotingen worden in 2025 nog wel als één begroting gepresenteerd. Waarbij de bijdrage aan MEERVAB als een separate begrotingspost in de VAB begroting is opgenomen.

Vanaf 2025 wordt eenzelfde verdeling van de kosten gevolgd als in begrotingswijziging 2024.01. Dit betekent dat de verzekeringspremies en het onderhoud verhuizen van het VAB naar het begrotingsdeel van het MEERVAB. Ook de rentelasten van de eeuwigdurende erfpacht zijn opgenomen in de begroting van MEERVAB. De lasten van de tijdelijke huur van het nieuwe terrein zijn gelijkelijk verdeeld over VAB en MEERVAB.

Daarnaast wordt er een onttrekking aan de reserve onderhoud gepland van € 135.000.

Vooralsnog is de investeringsbegroting en daarmee de exploitatielasten vanaf 2026 niet naar beneden bijgesteld. Een geldlening zal worden aangetrokken met een looptijd van 30 jaar tegen een rentepercentage van 4% (raming). Omdat slechts een deel van de lening in 2024 wordt aangetrokken verschuiven de rentelasten hierdoor voor het grootste deel naar 2026 en verder, en vallen deze weg uit 2025.

Dit leidt tot een gunstige bijstelling van de begroting 2025 ten opzichte van de begroting 2024 met de meerjarenraming voor 2025.

	Begroting 2024, jaarschijf 2025	Begroting 2025, jaarschijf 2025
2025 VAB	€ 2.794.200	€ 914.700
2025 MEERVAB		€ 824.000
2025 TOTAAL	€ 2.794.200	€ 1.738.700

IV) **Het VAB verder in kennis te stellen van het volgende** *"Inmiddels zal het u niet onbekend zijn, dat de gemeentelijke financiën vanaf 2026 onder druk staat en er een bezuiniging van ruim 2 miljard euro dreigt voor gemeenten. Dit kan niet zonder consequenties blijven voor de gemeentelijke uitgaven. In dat kader kijken wij kritisch naar al onze uitgaven, waaronder ook de uitvoering die belegd is bij onze Gemeenschappelijke regelingen. Houdt u er rekening mee dat wij hier op een nog nader te bepalen moment bij u op terug kunnen komen."*

De toekomst van gemeentefinanciën is in beweging. In 2026 eindigt het huidige financiële systeem en pas in 2027 wordt een nieuw systeem gestart. Dit creëert een jaar van financiële onzekerheid en levert grote tekorten op de gemeentelijke begroting. De gemeente vraagt al haar verbonden partijen om concrete mogelijkheden tot bezuinigingen uit te werken.

Wat zijn de risico's en kanttekeningen

Doordat er nog een aantal keuzes moeten worden gemaakt kunnen de (middel)lange termijn kosten veranderen. De begroting voor 2024 zal naar verwachting maar beperkt aan verandering onderhevig zijn.

Wat mag het kosten? (Financiële paragraaf)

Het huidige VAB terrein in Voorhout is verouderd, en er zijn investeringen nodig om de dienstverlening voor de toekomst blijvend duurzaam te garanderen. De nieuwe installatie maakt de kosten voor de deelnemende gemeenten hoger, maar minder hoog dan in de afgelopen jaren was geraamd. Dit zien we terug in de meerjarenraming.

De effecten van de nieuwe gecombineerde begroting van VAB en MEERVAB voor de bijdrage van de gemeente Noordwijk zijn als volgt:

Gemeentelijke bijdrage Noordwijk:					
	2024	2025	2026	2027	2028
Meerjarenraming begroting 2023	€ 621.223	€ 631.875	€ 630.610		
Meerjarenraming begroting 2024	€ 400.449	€ 643.398	€ 696.911	€ 695.552	€ 695.552
Meerjarenraming begroting 2024 na wijz.	€ 362.549				
Meerjarenraming begroting 2025		€ 402.742	€ 504.105	€ 503.040	€ 498.245
Lagere bijdrage	€ 37.900	€ 240.656	€ 192.806	€ 192.512	€ 197.307

Te constateren valt een lagere gemeentelijke bijdrage voor de gemeente Noordwijk dan eerder was begroot. Deze lagere bijdrage zal worden meegenomen met de Perspectiefnota 2025 en de bepaling van een kostendekkend tarief van de afvalstoffenheffing 2025 bij de begroting 2025.

De lagere bijdrage in 2024 van €37.900 (23%) zal worden meegenomen in de Voorjaarsnota 2024 van Noordwijk.

Betrokken partijen/participatie

De financiële en de vaktechnische specialisten van de betrokken gemeenten hebben de jaarrekening 2023, de begrotingsaanpassing 2024.01 en de conceptbegroting 2025 beoordeeld.

Communicatie

Na besluitvorming wordt de zienswijze gedeeld met het VAB

Verdere procedure en planning

Na besluitvorming in de individuele raden wordt de concept jaarbegroting 2025, de begrotingswijziging 2024.01 en jaarrekening 2023 vastgesteld in de bestuursvergadering van het VAB. Vervolgens dienen deze voor 1augustus a.s. aan de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland te worden aangeboden.

Bijlage(n)

- Jaarrekening 2023 VAB
- Begrotingswijziging 2024.01
- Conceptbegroting 2025

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Noordwijk

Mw. E.M. Overzier
secretaris

Mw. W.J.A. Verkleij
burgemeester